

32 761 Verwerking en bescherming persoonsgegevens
31 066 Belastingdienst
Nr. 340 Brief van de staatssecretaris van Financiën
Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Den Haag, 10 juni 2026

Op 12 februari 2026 heeft mijn ambtsvoorganger uw Kamer geïnformeerd over de activiteiten die de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) in het kader van het toezichtarrangement bij de Belastingdienst voor het jaar 2026 heeft gepland.¹ Onderdeel van dit geïntensiveerde toezicht is het gebruik van het burgerservicenummer (BSN) in betalingskenmerken en vorderingsnummers. De AP heeft onderzocht of dit gebruik voldoet aan de privacywetgeving. Met deze brief informeer ik uw Kamer over de bevindingen van de AP en de reactie van de Belastingdienst.

Achtergrond

Het BSN is in 2007 ingevoerd als opvolger van het sofinummer (sociaal-fiscaal nummer). Het nummer wordt door de Belastingdienst al langdurig gebruikt als fiscaal identificatie- en registratienummer voor het verwerken en koppelen van belasting- en toeslagzaken. Bij de invoering van het BSN zijn bestaande processen en systemen grotendeels voortgezet. Het BSN wordt echter breder gebruikt dan het voormalige sofinummer. Daarom gelden voor het gebruik van het BSN specifieke wettelijke voorwaarden en mag het alleen worden gebruikt wanneer dat noodzakelijk is voor de uitvoering van een wettelijke taak.

De Belastingdienst gebruikt het BSN van burgers in betalingskenmerken en vorderingsnummers voor het verwerken van betalingen.² Dit betreft zowel belastingmiddelen als vorderingen die de Belastingdienst namens Dienst Toeslagen invordert. In bepaalde gevallen worden deze betalingskenmerken en vorderingsnummers verwerkt door partijen binnen het betalingsverkeer (banktransactie), zoals banken en betaaldienstverleners. Het BSN wordt daarbij niet afzonderlijk gedeeld, maar maakt onderdeel uit van het betalingskenmerk of vorderingsnummer. Daardoor kunnen deze partijen het BSN in die

¹ Handelingen II 2025/26 32761, nr. 335

² Van betalingskenmerken is sprake bij betalen op aangifte en betalen op aanslag. Het betalingskenmerk wordt gebaseerd op het heffingskenmerk (vaststelling van de belasting). Van vorderingsnummers spreken we bij betalen met automatische incasso, uitbetalen van een toeslag en terugbetalen bij recht op teruggaaf van belasting en (dwang)invordering van belastingsschulden.

gevallen inzien. Naar aanleiding van klachten van burgers heeft de AP onderzoek gedaan naar dit gebruik van het BSN.

Conclusie AP

Op basis van het onderzoek concludeert de AP dat het huidige gebruik van het BSN in betalingskenmerken en vorderingsnummers niet noodzakelijk is voor het verwerken van betalingen en daarmee niet overeenkomstig is met de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en de Uitvoeringswet AVG (UAVG).

Vervolgstappen

De Belastingdienst onderschrijft de conclusie van de AP en werkt aan een gefaseerde uitfasering van het BSN in betalingskenmerken en vorderingsnummers.

De aanpassing van betalingskenmerken en vorderingsnummers raakt bestaande complexe ICT-systemen binnen de Belastingdienst en processen in de betaalketen. Ook banken, betaaldienstverleners en andere betrokken organisaties hebben hun processen ingericht op de huidige betalingskenmerken en vorderingsnummers. Een abrupte wijziging of verwijdering van het BSN veroorzaakt risico's voor de continuïteit en correcte verwerking van betalingen. Daarom vindt de uitfasering stapsgewijs plaats.

Nieuwe betalingskenmerken bevatten uiterlijk eind 2026 geen BSN meer. Het gebruik van het BSN in vorderingsnummers wordt beëindigd per 2032. De uitfasering vraagt meer tijd, omdat deze wijziging onderdeel is van de bredere modernisering van het complex ICT-landschap van de gehele Belastingdienst. Daarnaast is zorgvuldigheid geboden vanwege de verwevenheid tussen de ICT-systemen van de Belastingdienst en de afhankelijkheden binnen de betaalketen. Om verstoringen in het betalingsverkeer en de verwerking van betalingen te voorkomen, worden deze wijzigingen gefaseerd doorgevoerd.

De AP kan zich vinden in deze planning. Daarbij weegt zij mee dat andere geconstateerde problemen, zoals ten aanzien van geautomatiseerde selectie en controle op logging, grotere risico's met zich meebrengen voor burgers. De oplossing van die problemen heeft binnen het geïntensiveerde toezicht een hogere prioriteit.

De AP volgt de voortgang van het uitfaseringstraject. De Belastingdienst informeert de AP hierover periodiek. De eerste update wordt verstrekt in augustus 2026. De AP heeft aandacht gevraagd voor burgers die bezwaar hebben tegen de verwerking van hun BSN in het vorderingsnummer. De Belastingdienst onderzoekt welke mogelijkheden er voor deze groep burgers zijn binnen de bestaande uitvoerings- en communicatieprocessen.

De AP acht de risico's in de tussenliggende periode beheersbaar, mede omdat betrokken partijen binnen de betaalketen in bepaalde gevallen uit hoofde van hun functie reeds over het BSN beschikken.

Tot slot

Zoals ik eerder heb toegezegd, zal ik uw Kamer informeren over de naleving van de privacywetgeving in de stand-van-zakenbrieven over de Belastingdienst. Daarin informeer ik uw Kamer ook over de voortgang van het uitfaseringstraject van het BSN in betalingskenmerken en vorderingsnummers.

De staatssecretaris van Financiën,
E. Eerenberg